СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 273. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 23 листопада, 1933.

VOL. XLI. No. 273. Jersey City, N. J., Thursday, November 23, 1933. THREE CENTS.

КЛОПОТИ УРЯДУ З ЗОЛОТОМ

ВАШИНҐТОН. — Д-р О. М. В. Спрейґ, економічний дорадник департаменту скарбу, зрезиґнував зі свого уряду, щоби запротестувати проти монетарної політики президента Рузвелта. У листі до свого начальника Спрейґ каже, що монетарна політика президента грозить поваленням усього кредиту уряду та що уряд веде до інфляції.

Приймаючи резиґнацію Спрейґа, президент дав до зрозуміння, що він буде далі держатися своєї політики.

Ґазетярі приділені до департаменту скарбу, внесли до президента Рузвелта формальний протест проти гострої цензури, заведеної цим департаментом від часу приходу до нього на уряд заступника секретаря, Генрі Морґентава.

УРЯД ВИКАЗУЄ ЗРІСТ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Ріжні внутрішні приходи уряду за 4 останні місяці, в порівнанню з приходом в рівнобіжному періоді минулого року, зросли на суму 329 міліонів долярів.

Уряд уважає цей факт доказом, що торговля починає оживати.

ЗА БОЛЬШЕВИЦЬКІ КРЕДИТИ.

ВАШИНҐТОН. — У департаменті скарбу відбулися довші конференції секретаря скарбу Морґентава й амбасадора Булита з комісарем Літвіновом та головою Амторґу Боґдановом в справі кредитів для російського уряду.

Сподіються скорої офіціяльної заяви про цю конференцію.

До Америки приїхав Вільгельм Курц, голова совітської подорожної аґенції так званого Інтуриста, щоби зреорґанізувати це бюро з огляду на визнання та сподіваний зріст туристики до Росії.

ЗНАЙШЛИ НОВИЙ МОГУЧИЙ АНТИСЕПТИК.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Вестерн Юніверситі подає до відома, що д-рови Енрікови Екерови, професорови медицини в цьому університеті вдалося відкрити новий могучий середник, що вбиває бактерії.

Кажуть, що новий антисептик є під тим оглядом 1,200 разів сильніший від карболевої кислоти. Рівночасно він є нешкідливий для тіла, бо не вбиває тканок і не затроює шлунка. Він не має запаху ні смаку та не покриває ржою медичних приладів.

Д-р Екер заповідає, що при помочі цього антисептику можна за 24 години вилікувати навіть скомпліковані занедужання горла й носа.

ПРОДАЮТЬ ЦАРСЬКІ КНИЖКИ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Один ліцитовець продав тут на публичній ліцитації книжки з бібліотеки російського царя Миколи II. Книжки походять з бібліотеки царя в Царському Селі, а дісталися вони на ліцитацію через те, що один Американець захотів купити з цеї бібліотеки твори анґлійського письменника Рускина, але мусів купити цілу більшу колекцію. Твори Рускина він задержав, а решту пустив на ліцитації.

Книжки приносили в продажі гарні ціни. Одну книжку продано за 130 долярів. Головно розхоплювали книжки для дітей. Видко, що їх куповано більше за гарну оправу й асоціяції, ніж за зміст.

НАЙБОГАТША ДІВЧИНА В СВІТІ.

НЮ ЙОРК. — Дорис Дюк, дочка Джеймса Бюкенена Дюка, дійшовши до повноліття, стала необмеженою власницею великого маєтку, котрий обчисляють на яких 30 міліонів долярів. Має вона пять домів і велику масу служби. Називають її найбогатшою дівчиною в світі.

ІНЖИНІРИ — БУДУЧІ ПРОВІДНИКИ.

ПІТСБУРҐ (Па.). — Д-р Томас Бейкер, президент Карнеґівського Інституту Технольоґії, заявив у своїм річнім звіті школи, що будучими провідниками світа будуть інжиніри, бо ввесь модерний бизнес звязаний з розвоєм техніки і техніка буде вести далі промисловий поступ.

РОЗСЛІДИ НАД ДІТОЧИМ ПАРАЛІЖЕМ.

КЕЙМБРІДЖ (Месечусетс). — На зборах Краєвої Академії Наук прочитано відчит про діточий параліж, у якому лікарі Ракефелерівського Інституту Медицини в Ню Йорку стверджують, що на основі довгих студій вони прийшли до переконання, що діточий параліж дістається в людське тіло крізь ніс.

Д-р Морфі читав відчит про вітамін „Г", котрий піддержує здоровля та здержує старіння. Найбільшу скількість цього вітаміну знайшов він у яйцях, молоці та у броварських дріжджах. Даваний навіть у малій скількости щурам, цей вітамін запобігає пеляґрі, тяжкій недузі, що шириться епідемічно серед населення, яке живиться викчлючно кукурузою.

Д-р Морфі остерігав слухачів перед робленням заключення, що коли цей вітамін помагає щурам, то він таксамо буде помагати людям. Чи так воно є, треба ще робити багато спроб з людьми.

ВЕРТАЮТЬСЯ ДО СЕРЕДНЬОВІЧНИХ ЧАСІВ.

Мадярські наці беруться відроджувати Мадярщину на гітлерівський лад. Мадярська родина повинна мати найменше 5 дітей. Хто їх не матиме буде платити дуже високі податки. Населення буде поділене на кляси, як у середньовічних часах, і перехід з одного стану до другого буде дуже утруднений. Дівчата будуть обовязані носити від 12 року опаски з колодкою, щоби в той спосіб задержати їх у моральности. Ключ від колодки буде в батька, а як дівчина вийде замуж, буде переданий мужеви. Подібно поступали зі своїми жінками в середньовічних часах лицарі, коли вибирались у хрестоносні походи.

ЗА „НЕПРИЗВОІТЕ" ПОВЕДЕННЯ В СУДІ.

Як свого часу подано в нашій ґазеті, в часі розправи перед лавою присяглих у Тернополі 23. вересня ц. р. проти Богдана Мушки і тов., обвинувачених за приналежність до ОУН і поширювання летючок ОУН, оборонець обвинувачених Шкамбари і Гориня, пос. д-р Степан Баран, зложив оборону тому, що трибунал не взяв під увагу його внеску на вилучення предсідника розправи, віцепрез. окр. сусу, д-ра Вендриховського. За це на обор. д-ра Ст. Барана наложили зворот всіх дотеперішніх коштів розправи. По заяві д-ра Ст. Барана, що складає оборону, забрав слово іменем решти оборонців адвокат д-р Степач Брикович, щоби зазначити солідарність лави оборонців зі становищем пос. д-ра Барана. Предсідник відобрав йому голос, вписав упімнення до протоколу за піднесений тон, а надто трибунал покарав його гривною 50 зл. Саму розправу відложили тоді до грудня ц. р., а обвинувачених арештували на салі і вони тепер у слідчій вязниці. В кілька днів після цього д-р Ст. Брикович одержав акт обвинувачення тернопільської прокуратури за провину зі ст. 128 к. к. (непристойне поведення в суді) і на день 14. жовтня ц. р. визначено вже розправу в городському суді в Тернополі. Визначена розправа не відбулася, бо д-р Брикович поставив внесок до львівського апеляційного суду на вилучення всіх городських судів, підчинених окружному судови в Тернополі. і на делеґацію львівського суду до переведення тої розправи.

ТЯЖКА КАРА ЗА ПАЧКУВАННЯ НАРКОТИКІВ.

В Монтреалі засуджено на 14 років тюрми і 10 кнутів 30-літнього Гаррі Дейвиса, який перепачковував до Канади заборонені наркотики. Він мав двох спільників: Пінкуса Брехера з Ню Йорку та Якуба Полякевича в Парижі. Їх обох також арештовано. Полякевича спроваджено на суд до Ню Йорку.

ВІДКОПАЛИ СЛІДИ ЄРИХОНСЬКИХ МУРІВ.

Відомий анґлійський археольоґ проф. Гарнстеґ доказував ріжним своїм товаришам, що Єрихон мав подвійні мури. І дійсно. Не так давно тому відкопали оба мури і виявилося, що зовнішній був широкий 3 метри і 10 метрів високий, а внутрішній 2 метри широкий і 5 метрів високий. Місто знищила велика пожежа приблизно на 1500 літ перед Христом.

NRA
MEMBER
U.S.
WE DO OUR PART

ШУКАЮТЬ ТІЛА ВБИТОГО.

Поліційні урядники в Сан Франсіско, перед котрими виновники, які допустилися викрадення багатого Брука Гарта, призналися, що вони його вбили й викинули в море, шукають тепер тіла вбитого. Щоби дослідити, куди морська струя могла занести тіло, поліція кинула в море людську куклу тягару й величини дозрілого мужчини. До цеї кукли привязано теж дві цеґли, такої самої величини й тягару, як ті цеґли, що їх злочинці привязали до ніг Гарта, коли його тіло вкидали в море.

ЗМЕНШЕННЯ ЗАСІВНОЇ ПЛОЩІ В КАНАДІ НЕ БУДЕ ПРИМУСОВЕ.

В Ріджайні відбулася прелімінарна конференція премієрів степових провінцій із домініяльним премієром. Обговорювано справу допомоги безробітним та лондонської пшеничної угоди. В ніякій справі не прийшло до остаточних заключень. У справі одноформної допомоги безробітним премієр Бенет приобіцяв вислати ухвалу свойого уряду на письмі степовим премієрам, а щодо зменшення засівної пшеничної площі в Канаді ухвалено, що воно не може бути примусове.

КЛЮБИ, ПРО ЯКІ НЕ ГОВОРИТЬСЯ.

Париж має 170,602 зареєстрованих клюбів і товариств. Більша їхня частина це звичайні професійні товариства. Але є теж клюби, яких загадочні назви нічого про себе не говорять. Напр. чим займаються члени „Клюбу голених облич"?, або що мають на думці члени „Клюбу телячих зубів"? Не трудно зовсім додуматися, що роблять напр. члени „Клюбу пяниць": не приймається абстинентів, і тільки. Але хто в такому разі належить до „Клюбу божевільних"? Хто там заходить і що робить „Клюб божевільних"? Бо і такий клюб існує в Парижі.

ЗЛОЧИН ВАЖКО ЗАХОВАТИ.

В Марінет, Віс., арештовано 36-літнього Йосифа Новака, а в сусідній місцевости його 64-літню матір. Обоїх обвинувачено в убивстві Івана Новака, батька Йосифа. Злочину доконано 19 років тому. Йосиф недавно посварився з мамою, пішов на поліцію і зізнав, що вона вбила свойого мужа. Арештована заявила, що не вона, але Йосиф убив його підчас сварки і закопав за хатою. Кромі них арештовано другого її сина, Генрика, якого обвинувачено в тому, що мовчав про злочин своєї матери 19 років. Новаки є польського походження.

ЩО ПИСАВ ЕРІО В РОЦІ 1929 ПРО СОВІТИ.

У французькому часописі „Журналь де Деба" появилася цими днями стаття п. з. „Добродій Еріо й большевики".

Автор цієї статті, Веракс, подає низку цитатів зі статей Еріота з р. 1929. про Совіти. Всі ці цитати мають яркий протибольшевицький характер. Еріо називав тоді большевицький режім „диктатурою злодійств, вбивства і божевілля" і подібними словами писав тоді про самого Леніна.

Тепер, як відомо, Еріо, вернувшися з поїздки по СРСР, говорить щось зовсім противне, просто слів не може знайти для славословій під адресою большевиків.

Еріота можна сміло назвати найбільшим хамелеоном між політиками й найбільшим політиком між людськими хамелеонами.

НОВИЙ ВИНАХІД НАШОЇ ДОБИ.

Із Франції приходить нова звістка, що могла би схвилювати міліони, якби люди ще вміли хвилюватись. Учені хеміки винайшли новий отруйний ґаз; поруч нього дотеперішні руїнницькі ґази — дрібничка. Перед новим ґазом даремно ховати ніс та очі в ґазову маску. Він розшарпує легені, осліплює очі, перемінює ціле тіло за кілька хвилин у мумію. Саме тепер, коли у повітрі кружляють погрози війни, приємно читати таку звістку. Колись люди мусіли мучитися пять літ, щоби вбити 5 міліонів людей; при нинішній війні можна це буде зробити за пять днів. Можемо бути горді, що живемо в таких часах. Ще за місяць або два почуємо, що якась держава придумала такі смертоносні проміні, що може ними винищити на віддаль усіх своїх несимпатичних сусідів аж до найближчої частини світа.

ШУКАЮТЬ БАНДИТА ЧАЙКОВСЬКОГО.

Вже більше як тиждень вживає поліція в городенському окрузі всіх засобів, щоби схопити сміливого опришка Чайковського. На терені городенського й коломийського повіту розліплено стежні листи за А. Чайковським з відміченням, що наскільки хтось вкаже місце побуту, або причиниться до його схоплення, одержить 1,000 зл. нагороди. Цими днями напали 5 членів з банди Чайковського на коршмаря Губшера в Ганківцях і стероризували цілу родину. З черги один опришок казав приготовити вечерю; попоївши, зажадали грошей. Коршмар дав їм усю готівку в сумі 120 зл., яку вони взяли, заявляючи перед відходом, що до раня не вільно йому виходити з хати. Тої ночі напали теж згадані опришки на начальника громади зі згаданого села і забрали йому 50 зл. В околиці Городенки арештовано цими днями кілька осіб, що здогадно співпрацювали з Чайковським.

УПИЛИСЯ И ПОРІЗАЛИСЯ.

Господар Михайло Попович з Серету(Буковина) й господар Александер Мороз з Ґраничешт, обидва добре підпиті, зчепилися на дорозі до сварки й потім до бійки. Вкінці повитягали обидва ножі та зачали себе шпигати. Один одному позавдавали тяжкі рани. За цим підуть іще процеси. На бійку й різанину нема кризи.

ДОНОСЯТЬ ПРО БУНТИ В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ

ПАРИЖ (Франція). — Одержано дипльоматичною дорогою ріжні вісти з Росії, з яких виходить, що в совітській армії приходить разураз до чимраз більших розрухів. Говорять про такі бунти в ґарнізонах у Самарі й Оренбурзі.

Збунтований самарський ґарнізон повбивав деяких військових старшин і політичних комісарів, як і вищих совітських урядовців.

Бунт здавлено військами, надісланими з інших міст. Були десятки вбитих і сотні ранених. Бунт той викликав у Москві велике заклопотання, яке збільшається, бо такі бунти повторюються і в інших місцевостях.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В КОВНІ, СТОЛИЦІ ЛИТВИ.

КОВНО (Литва). — Дня 31 жовтня влаштовано в Ковні свято 15-літніх роковин повстання української держави на західньо-українських землях. Свято відбулося в Литовськім військовім музею заходами литовсько-українського Товариства й Української Національної Громади. В той день зложено вінок на пятнику „Свободи" в память упавших в обороні литовської державности. По відспіванню литовського й українського гимну виголосив довшу промову п. Бартович, згадуючи про українських і литовських героїв, що поклали голови за визволення Литви й України. Далі говорив п. Давдзвардас, шеф пропаґандивного відділу Литовських Стрільців і секретар Литовсько-українського Товариства, звертаючися головно до литовської публики, а ґенерал Ґаґевічіюс побажав Українцям якнайскоршого повороту на рідну землю.

Перша частина свята відбулася пополудні, а вечером було друге свято в салі Союза Литовських Стрільців. Про визвольні змагання українського народу говорив п. Бартович. Були кілька інших рефератів. Вокальну частину концерту виповнили литовські артисти, члени литовської державної опери, барітон, п. Наґроцкіс і сопран, пані Карделієніє.

ЗЇЗД ПРЕДСТАВНИКІВ ТОВАРИСТВА ОСВОБОДЖЕННЯ ВИЛЬНА.

КОВНО. — В днях 15 і 16 жовтня відбувся в Ковні зїзд представників Товариства Освободження Вильна. Прибули 308 делеґатів. Зїзд привитали представники уряду й заряд міста, а далі всі найбільші литовські політично-культурні орґанізації, вславши відповідні привіти. Від імени Українців привитав зїзд п. Бартович, член президії Литовсько-українського Товариства. Бесідник зясував значіння 13-літнього істнування Товариства Освободження Вильна, яке ставить опір польському імперіялізмови й ослаблює своєю пропаґандою Польщу. Промову українського представника принято гучними оплесками.

МОСКОВСЬКИЙ ЧАСОПИС ЗА ПОЛЬСЬКІ ГРОШІ.

УЖГОРОД (Закарпатська Україна). — В Ужгороді виходить московський часопис „Карпаторусский Голос". Тепер виясняється, що від самого початку цей часопис виходив за польські гроші, при найближчому співробітництві польських журналістів, серед яких одно з головних місць займав ужгородський польський консуль Свєжбінський. „Карпаторусский Голос" особливо завзято нападав на Українців, підривав довіря населення до народовецького руху, цькував уряд і поліцію на українське вчительство та пропаґував московський фашизм.

Українці вже давно дивувались, чому Польща держить в Ужгороді консулят, коли це місто мале, з малим промислом і слабо розвиненою торговлею. Та тепер видно, що там заложено консулят для політичних, а не для торговельних цілей.

„ПЕРЕМОГА" — НОВИЙ ДВОТИЖНЕВИК.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Почав виходити суспільно-політичний двотижневик „Перемога". Видає його Орґанізаційна Комісія „Фронту Національної Єдности", в якій редактор Дмитро Паліїв є секретарем. Польська цензура сконфіскувала з тез нового часопису таке: „Визнаємо призначенням Української Нації стати в сімї народів самостійним чинником, що по своїй волі, в продовженні великого минулого, орґанізуватиме політичне життя на границі Сходу і Заходу. Наш світогляд — націоналізм, для якого добро Української Нації є вихідною точкою й остаточною метою кожного чину. Незалежність, зєдинення і сила Української Нації — це наша ціль".

ПОДАЄ ФРАНЦІЇ РУКУ ДО ЗГОДИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Гітлер дав перший раз інтервю французькому журналістови, яким є Фернандо де Брінон. І заявив, що Німеччина не має ніяких претенсій до Альзації й Льотаринґії, а тільки хоче дістати назад Сарський басейн, та не хоче ніякої війни з Францією, а навпаки, бажає жити з нею у вічній згоді. Брінон твердить, що Гітлер говорив це дійсно щиро. І говорив авторитетно, бо за ним є тепер увесь німецький нарід.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО БУВ, А КОГО БРАКУВАЛО

Щоби бути готовим до війни, армія, мужва й офіцири, вправляється в дисципліні й у воєннім ремеслі раз-у-раз в часі спокою. Український поневолений нарід так як би не мав своєї армії, бо на його землях є чужа влада. Наш жовнір є так розділений штучно в чужих арміях, що й тут треба надзвичайної свідомости і сприту, щоби той жовнір у критичнім моменті міг покинути ворожі ряди і стати до боротьби зі своїм народом.

Виходить, що вигляди на нашу побіду будуть тоді, коли наші маси будуть зреволюціонізовані, готові до жертв і посвяти, та здисципліновані, себто здібні повинуватися з власної волі громадському приказови. А щоби те все набути, то до цього треба довго вправлятись.

Демонстраційні походи в Америці, оттакі, у яких треба себе наразити на можливости навіть фізичного ушкодження, а до яких взиває національний інтерес, є теж тою громадянською школою, в котрій виховуються ті елементи, на які можна числити і в часі активних виступів нації. Такою школою, але в ще більшій мірі, є ті маніфестації, які влаштовуються на рідній землі; є плєбісцити за домагання рідної школи; є бойкоти тютюневі, алькогольні й інші засоби, якими наш нарід бореться проти окупантів. Всі ті акції потягають за собою в краю арешти, переслідування влади і т. п., але вони виховують націю.

В Америці не маємо польських, ні московських жандармів і нам тут лекше виявити свої симпатії до рідної землі чи стати в її обороні. Нам лекше тут влаштовувати концерти чи віча і на них приходити, бо за це кари нема. І лекше нам влаштовувати і протибольшевицькі демонстрації, навіть у таких важких обставинах як у Ню Йорку, Бостоні, чи деінде, ніж протестувати проти Совітів хочби на Західній Україні. Тому, коли хто отягається зі сповненням такого обовязку навіть у таких сприятливих обставинах, цей не є підготований до того, щоби постояти за народнє добро. І хай це отверто й широ признасть у души кождий, хто міг був бути на такій демонстрації, а не був. Це треба зробити на те, щоб себе на будуче направити. Замало того, щоби одиниці чи невелика ґрупа Січовиків, чи горстка завзятих членів ОДВУ, чи нашого жіноцтва й молоді точно явилися на означене місце, як було наказано, й були готові на все. Всім нам набудуче так треба виступати. І таким чином уже тепер підготовляти себе до тої боротьби, яка прийде, а яка має принести нам визволення.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ СУДОМ

Перед львівською лавою присяглих суддів відбулася в перших днях листопада карна розправа проти **Степана Нича** за замах на поліційного комісаря Цесельчука. Нич, зіставши постріленим через комісаря, бо його револьвер не вистрілив, на час, заявив у шпиталі своїй матері таке:

„Я хотів убити комісаря, бо він намагався примусити мене до зради народу". Навіть поліційні свідки зізнали при розправі, що ком. Цесельчук хотів доконче довести Нича до того, щоби він повидавав членів Орґанізації Українських Націоналістів, які є активні в краю і за кордоном, і щоб зрадив поліції інші тайни ОУН.

При кінці розправи дано слово підсудному Ничови. Нич сказав ось що:

Високий трибунале і висока лаво присяглих!

Від наймолодших літ займався я своїм зовнішнім і внутрішнім життям. Я зачитувався залюбки у фільософію та поезію. На примірах грецької літератури навчався я цінити характер людини понад усе. Перед собою мав я взірець Аристида, який не залишив по собі навіть грошей на свій похорон. — Дальше вплинули на мене герої римської культури, Реґуль і Муцій Сцеволя. З Українців вплинув на мене взір Тараса Шевченка, котрий, хоч терпів 10 літ на засланню — не зломив він свого характеру та не перестав любити своєї батьківщини. Своїм завзяттям і послідовністю імпонував мені Мойсей між Жидами якого теж увіковічнив Франко у своїм творі.

Зноміж польських людей цінив я Міцкевича, Словацького і Красінського. На тому зродилася в мені любов до України. Я зрозумів, що тільки рішучою поставою молодий Українець зможе оборонитися там, де помітують ним і його честю. Особисту і національну честь, треба цінити понад усе. За це треба боротися до останньої краплі крови.

Не завжди поступаємо національно. Є речі та ситуації в житті, які можна умотивувати лише ірраціоналізмом. Атентат на асп. Цесельчука був саме реакцією, яка мала умотивування в ірраціоналізмі.

В студентському життю, в українському студентстві — обовязують закони чести, за які студентство є відповідальне. На всяку обиду треба реаґувати. Тільки в той спосіб докажемо перед світом, що честь у нас понад усе. Студент має це додказати не словом, тільки чином, навіть якби ішла річ про смерть. Я так поступав. Мені зроблено кривду. Скористано з мого сентименту, з любови до моєї матери. Мене хотіли опутати і впхнути в моральне багно. Я поступив згідно з честю студента. Я пішов на поляну, щоби там стрілятися, щоби нікому не було нещастя. Я виступив гідно. Я ішов на трох узброєних людей і вирішив, що, або згину і зітру з себе брудне тавро, або пімщуся. Я став жертвою суспільних обставин. Я став жертвою шукання провокаторів. Може колись не треба буде цього. Святих почувань людини не вільно нарушувати. Я мусів звести душевну боротьбу. Це не були нісенітниці (прокуратор назвав почування нісенітницею—прим. ред.); це тільки людина без почувань може висловитися в цей спосіб. Я чесно витерплю все до кінця і з того я вдоволений. — Я скінчив.

По тій заяві, на основі вердикту присяглих суддів, трибунал видав присуд, яким засудив Нича за приналежність до ОУН **на три роки тюрми,** за намагане вбивство на 6 літ, разом **на 8 літ тюрми та позбавлення громадянських прав на 10 літ.**

І. Сулима.

УКРАЇНСЬКА МОВА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ОБУХОМ

I.

1721 року видав московський цар Петро свій указ, яким заборонив друкувати церковні та всякі інші книги на Україні. відмінно від „російського діялєкту". Цим була завершена доба ступневого приборкання України, почавши від смерти Богдана Хмельницького 1657 року. Відомо, що Україна приняла протекцію московського царя як союзна держава, з широкими правами для внутрішньої та закордонної політики. Скасування державно-політичних прав України привело врешті до потоптання найелєментарніших культурних і національних прав українського народу.

І Москва Леніна-Сталіна почала з визнання державно-політичних прав України. „Ми будуємо незалежну Україну" — так проголошували московські комісарі в Києві та в Харкові. Для української культури Москва обіцяла широкі права, почавши еру так званої українізації. На цей гачок „культурництва" попалися багато Українців по обидвох боках Збруча й Дністра. Ця українізація була причиною так званого „радянофільства" на західніх українських землях. Українізація приманила навіть визначних українських учених на еміґрації, що поїхали на Велику Україну „будувати українську культуру". Імена Грушевського, С. Рудницького та інших „поворотців" загально відомі. Ці вчені готові були миритися з політичною залежністю України від Москви, але хотіли хоч у царині культурній забезпечити українські національні права. Як траґічно помилялися ці „культурники", добре бачить тепер кождий, не запаморочений московською блекотою Українець.

„Зробимо українізацію України без Українців"—це стало гаслом московських імперіялістів на самім початку „українізації". Як тільки московські комісарі трохи „забалакали" українізованою мовою, то вже їм стали непотрібні визначні діячі української культури; непотрібні також і комуністи українського роду.

В українську щодо мови форму російські комуністи вкладають московський зміст. Українська наука, література, поезія, музика, плястичне мистецтво — все це мусить вихваляти Москву й „ґеніяльних" Леніна та Сталіна.

„Нехай Европа кумкає,
А в нас одна лиш думка є,
Одна-одна турбація,
Традицій підрізація —
Колективізація".

Так почав писати року божого 1932 найбільший сучасний український поет Павло Тичина в Харкові, Тичина — автор „Соняшних клярнетів"!

„Нехай і так"—міркував собі інший український культурник-угодовець, сидячи між словниками української мови денебудь у Києві або в Харкові: „всеж, мовляв, яка не є культура, але українська, бо мова в школі та в пресі українська". Це угодовство — явище не нове на Україні. Були такі угодовці у нас і за влади російських царів, які раділи, що відомий російський чорносотенець у Почаєві на Волині, архимандрит Виталій, видавав відозви й брошури **українською мовою.** В цих брошурах він заразом нападав на „Ляхів, Жидів та на мазепинців". Сам себе називав „вірним малоросом"; водив спантеличених українських селян на козацькі могили в Берестечку... Як бачимо, то була теж свого роду „українізація", направлена проти „мазепинства", як тепер є українізація — проти „петлюрівщини".

Розрахунки й надії „хитрих малоросів" не справдилися. Москві замало тепер самого **змісту:** вже Сталін починає „чистку" укаїнської мови, як фоми тої „культури", що виробляється в столиці російської держави. Політику „українізації", що була визнана як євангеліє большевицького пророка, Леніна, тепер скасовано і замісць неї почато **безоглядну москалізацію України** на всіх ділянках життя поневоленого українського народу. Само собою, також у цім поході Москви проти української мови, як самостійного чинника, першу ролю грають „малороси", духом нащадки тих „самоотвержених малоросів" 17—18 століття, що руйнували незалежну Україну на славу Москви. І тепер до цих Затонських, Чубарів, Любченків та інших звертається Москва за допомогою, як свого часу цар Петро Перший та цариця Катерина Друга душили Україну руками Ґалаґана (руйнував Січ Запрозьку 1709 року), Безбородька (канцлєра Катерини II.) і інших карієровичів українського роду, що „для лакомства нещасного" служили Москві проти своєї батьківщини.

(Кінець буде).

УВАГИ

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПОБІДА.

„Совітський союз стрічає 16. річницю жовтневої революції великими побідами на полі рільництва", пише в спеціяльному ювилейному числі „Москов Дейлі Нюз".

Цікаво, чи він розуміє під тим голод на Україні.

МИ ЧУЖОГО НЕ БАЖАЄМ

„Ми не хочемо ні одного паля чужої землі", цитує Сталіна „Москов Дейлі Нюз" під фотоґрафією червоноармійців.

Справді, пощо ще бажати нових чужих земель, коли вже мається досить старих?

ДЛЯ АРМІЇ.

„Найтепліше й найсильніше одіння й обуву дається жовнірам червоної армії", каже під іншою фотоґрафією „Москов Дейлі Нюз".

А хто дістає найхолодніше й найслабше одіння й обуву? Ті, що годують худобу, з котрої йде шкіра, і вівці, з котрих вовни робиться сукно.

ЩЕ ОДНА ПОБІДА.

Статті про вилет московських учених у вищі сфери повітряної поволоки земської кулі дає ця ґазета заголовок: „Большевики побіджують стратосферу".

Небавом побачимо, що притягаючу силу землі придумала буржуазія.

НЕ ВМЕРЛА МЕЛЯСЯ, БОЛЯЧКА ЗАДАВИЛА.

Пише „Москов Дейлі Нюз":

„Малярство, музика й драма Українців, Білорусинів, Жидів і інших національностей показують, що революція (розуміється, большевицька. — Ред.) зробила для визволення сил, звязаних царатом".

Доказом, що зробила большевицька революція для української штуки, є арешти малярів, заслання музиків, розстріли акторів.

Большевицька влада справді інакше поступає, як царська: царська забороняла українську штуку; большевицька дозволяє штуку, але нищить артистів.

ЦІНИ ТОВАРІВ У РОСІЇ.

Ця сама ґазета подає ціни товарів у філіях „торгсину" в Росії. Для порівнання з американськими цінами бачимо, що кільо пшеничної муки коштує 25 копійок, кільо рижу 30—50 коп., кільо цукру в кістках 50 копійок, кільо масла 60—90 коп.

Коли це кидає світло на дорожнечу життя, то ціни інших товарів кидають світло на вибір і ріжнородність товарів. Мужеські свитки можна дістати в цінах від 3 рублі 50 коп., до 5 рублів 50 коп.

ЧУДОВІ РІЧИ ДО БАЧЕННЯ.

Згадана ґазета старається зацікавити Росією туриста. Спеціяльна стаття присвячена цікавим річам, які турист може побачити в Москві. Отже вулиці й площі; preріжні спорти, починаючи від спускання на санках у зимі до веслярства у літі; великі фабрики; театри; драма, балєт, концерти, музеї, ґалєрії образів, і так далі й так далі.

Хто має час після цього всього дивитися, як у Москві мешкає робітник і що їсть його родина?

ЩЕ ОДИН ТРИЮМФ.

У кінцевій збірці фотоґрафій ювилейне число тих „Московських Щоденних Вістей" подає фотоґрафію начальника політичної секції тракторів у Москві на розмові з дітьми селян колхоза. Читач має мати враження: чи не гарний це урядник, що так мило розмовляє з діточками?

Комісар справді хоче бути дуже милим до одної дитини. Та дитина держиться від нього далеко, як від кусливої собаки.

С. Кравчинський.

В ТЮРМІ НАРОДІВ

(Оповідання).

(23)

Її наглу блідість замітили. В цеkві настала метушня. Один дружба вхопив її за плечі і піддержав, щоби не впала. Вона скоро прийшла назад до себе.

З захристії принесли на подушці два вінці. Священик перехрестив їх і поклав на їх голови: спершу на голову судженого, потому на її. Співаки заспівали торжественний гимн.

Священик знов став поучувати і Катря заслухалася. Тепер його слова були ще ліпші, зворушували ще сильніше. Вони повинні любити одно одного, як Христос полюбив церкву.

— Як гарно се сказано! — думала. — Чому я таких слів не чула аньше? А мені все говорили, щоби гарно причепуритися, бути доброю партією, мати доходи... Так. Саме так: як Христос полюбив церкву. Любити всею душею, трудитися, вмерти за другого... Я можу се... Я розумію...

Аж тепер Катря стала свідома того, що вона думає про Миколу... що вона його любить, а не того постороннього чужого чоловіка, що стоїть тут поруч неї!

— Я обманюю і Бога і людей, — подумала і їй лячно стало. — Господи, щож се таке?

Заспівали співаки, потому священик знов став щось проповідувати, чи читати. Та Катря вже не слухала. Страшне відкриття, як світло нечайного пожару, освітило все те, що до сеї пори було темне в її душі. Думки, як ті молоді коні, що вихопилися на волю, неслися, зударялись, переймали себе в її застигаючім від жаху мозку.

Тепер їй ясно стало, що вона любить Миколу. Квапила з вінчанням, щоби від того кохання втекти, щоби його вбити одним ударом. Та воно гнало за нею і наздігнало її тут... в самій церкві. Боже, що з нею буде?! Вона любить Миколу. Не втекти їй від того кохання, так як не втекти від самої себе. Вона обманула себе й інших і збиралася ввесь свій вік звікувати, обманюючи. І на що все те сталося? Чому вона зійшлася з ним? Вона жила так спокійно.

Серце несамовито гримало в її груди. Тепер її бажанням було, щоби воно розірвалося і щоби смерть увільнила її від тої муки. Та її нерви державлися сильно.

В сій хвилі здавалося їй, що її засудили на смерть і привели на місце кари. Як засуджений не зводить очей з вістря топора, котрий відрубає йому голову, так вона з леденіючою цікавістю слідила за священиком, котрий кождим своїм рухом, кождим своїм словом щораз сильніше і сильніше заклепував її досмертний ланцух.

В тупій розпуці Катря знов зачала вслухуватися в слова священика.

— Що се? Вже питає?

У її голові майнула гадка, що ще могла би спасти себе. Тільки судженому шепнула би три слова, щоби її звільнив... Обернулася до нього лицем перший раз за ввесь час в церкві. Та її уста не рушилися, не сказали ні слова.

Священик заговорив голосно, маркуючи кожде слово:

— Раб божий Павло! Чи желаєш собі взяти за жену сію рабу божу Катерину?

— Так! — залунала тверда відповідь, котра неначе удар молота відбилася в ухах Катрі.

Звернувшися до Катрі, священик спитав:

— Раба божа Катерина! Хочеш взяти собі за мужа сего раба Павла?

Катря прошептала щось довге, чого ніхто не годен був зрозуміти. Сю неясну відповідь священик приписав розсіянности в зворушенню. Хвильку підождав. Не хотячи її денервувати повторенням питання, взяв обручку і хотів надіти на її палець. Жах повернув їй сили.

— Ні! — роздалося під склепінням церкви.

В сім звуці було стільки муки, стільки терпіння, наче би душа вирвалася з тіла, промовивши останній раз тими побліддими устами.

Катря впала без духа.

В церкві настала небувала метушня. Желецька дістала гістеричну атаку. Священик глядів безрадно то на Катрю, що лежала на руках дружби і няні, то на Крутікова, що стояв блідий, прибитий, ще не орієнтуючись, що таке сталося, і як сталося.

Катрю занесли до карити; про вінчання вже ніхто не думав. Крутіков зі своїми відїхав до міста.

Тихо плило життя в хаті Желецьких. Деколи приходили вісти від Миколи і про Миколу. Привозили їх устно його приятелі і відбирали від Катрі її устні відповіди.

По році прийшла вість, що Олекса і Микола вже в Швайцарії. Микола показав, що не говорив на вітер тоді, коли перед Катрею поклявся, що її брата висвободить. Утеча Олекси з Сибіру побільшала ряди борців за свободу. Катря заявила мамі, що вона їде до брата і до Миколи. Мама не противилася. По кількох днях Катря виїхала.

Крутіков цілий рік банував. Поволи став забувати Катю і потішився іншою. Оженився зі своячкою губернатора, що сильно помогло йому до карієри. Скоро пішов угору і потовстів на становиці віцеґубернатора. Очевидно, надіявся скоро стати ґубернатором. Коли в хвилях своїх скоків на вищі щеблі нагадав собі Катрю, радувався, що своєї долі не звязав з нарваною і збаламученою дівчиною, котра мабуть була би його довела до утрати тих достоїнств і царського хліба.

Дім на Волзі все ще стояв на своїм місці, та вже не Желецькі сидять там. Старенька няня померла. Мама, не привикла жити сама, продала свій маєток і перенеслася до сестри, що жила в Одесі.

Деколи до Желецької навідувалися, як вона сестрі казала, далекі свояки небіжчика мужа. Лиш одна Желецька знала, що ті гості, то її син, донька і зять.

Щоби родина могла на своїй земли безкарно зійтися, то й стара мати стала конспіраторкою.

(Кінець).

Матусяк дістав роботу при залізниці: носити залізничі пороги. Інші робітники носят по два пороги нараз. Матусяк бере все по одному. Наставник каже йому:

— Чи то вам затяжко взяти відразу два пороги, чи ви такі ліниві?

— Я лінивий? — бороныться Матусяк — то тамті ліноки, бо їм не хочеться піти за кожним порогом окремо!

МІСЦЕВИМ КОМІТЕТАМ УКРАЇНСЬКОЇ КОРПОРАЦІЇ СВІТОВОЇ ВИСТАТАВИ В ШІКАҐО.

Для повної ліквідації Корпорації Світової Вистави і докладного фінансового звіту потрібно, щоби Місцеві Комітети Корпорації прислали негайно звіт з продажі членських книжочок чи цертифікатів. Корпорація не є „братством", але установою, інкорпорованою в стейті Іліной, і як така мусить дати докладний звіт зі своєї діяльности, не говорячи вже про те, що є морально зобовязане здати такий самий звіт і перед українським громадянством. Того роду справи не терплять проволоки, тому взиваємо отсею дорогою всі вище згадані Комітети, щоби прислали членські книжочки або гроші з їх продажі в якнайкоротшому часі до Корпорації на адресу: Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit, 9300 S. Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.

Українська Корпорація Світової Вистави:
Д-р Мирослав Сімінович, гол.;
Інж. Степан Куропась, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Підготовка до протестаційного походу.

Організація Відродження України, від. ч. 9, запросила всі місцеві українські установи на збори в справі протестаційного походу і віча зприводу большевицького мордування голодом наших братів Українців.

Представники зійшлися на наради до Українського Народного Дому дня 29 жовтня н. р.

Збори відкрив М. Даньків, голова ОДВУ ч. 9, і пояснив зібраним ціль нарад. Опісля вибрано п. Івана Пігуляка на предсідника зборів і покликано на секретарів Д. Оринича й І. Каменюка. Предсідник представив коротко страшний терор і голод на Великій Україні. Підкреслив, що знущання не могли знести навіть найліпші прислужники Москви та покінчили самогубством. Американські Українці протестують тепер проти злочинства червоних катів на Україні. А представники громади мають тепер рішити, чи і Сиракюз хоче запротестувати проти большевицьких варварів походом і вічем. По промові оплески засвідчили, що всі присутні годяться з усім з бесідником. Дякоучитель гром. Заяць додав, що тепер пора показати ділом, як ми любимо свій край і нарід.

Гром. Дзедзюх представив зібраним гром. Палажку Трипалюк, котра вернулася з рідного краю, з повіту Збараж. Гром. Трипалюк мала нагоду розмовляти з тими Українцями, котрим удалося втекти з большевицького пекла. Вона казала, що їй розповідали очевидці, що на Україні нема котів ні собак, бо населення їх зїло. Людей ховають по лісах, бо там лекше зїдати небіщиків, а деяких тримають по пять днів, аж поки тіло зовсім не попсується, бо як закопають по двох днях, то певно трупа відкопають і зїдять. Дітей не випускають вечером, бо пропадають.

Потім забрав слово Стах Бендерський і взивав, щоби всі виступили до протесту, бо був би собом, як би ми злегковажили такі жахливі часи. Нам треба не тільки протестувати, але треба готовитись піти проти большевиків і всіх наших ворогів і зі зброєю в руках.

На закінчення гром. Г. Туркевич взивав всі установи і громадян, щоби не підупадали на дусі, а вірили в свої сили і підняли могучий протест проти облудних і варварських Совітів, як теж і проти Польщі, стоючи під одним визвольним національним прапором.

Потім предсідник зборів покликав зі всіх українських установ по двох представників, які заявилися за потребу протестаційного походу і віча. **Також заявлено, що хто не візьме участи з лінивства, або легковаження справи, того викреслиться зі звязку з нашою громадою.**

Були представники таких українських установ:

1. Українська парохія св. Івана Хрестителя: о. Кузів, В. Осухівський.

2. Сестрицтво Серця Христового: пані Ґиба і пані Вознічак.

3. Українська парохіяльна школа: дякоучитель Заяць, панна Кулик і Шеремета.

6. Український Народний Дім: І. Пігуляк, В. Каній.

7. Українська католицька молодь при У. Н. Домі: панна Пиндус і В. Рибак.

8. Українська кат. Жіноча Громада, при Укр. Нар. Домі: пані Т. Оринич і п. Т. Залецька.

9. Запорозька Січ, від. 317 У. Н. С.: Залецький, М. Дудик.

10. Братство св. Петра і Павла, від. 39 У. Н. С.: М. Клюсик, Д. Оринич.

11. Тов. Українська Січ, від. 282 У. Н. С.: О. Шмокалюк, М. Дзедзюх.

12. Укр. Амер. Гор. Клюб: Л. Кіт, пані А. Костів.

13. Тов. Україна, від. Провидіння: П. Мацко, М. Мурин.

14. Українські Танцюристи: М. Коній, М. Яворський.

15. ОДВУ ч. 9 Молодих Українських Націоналістів: студент Андрусишин, студент Порциналюк.

16. ОДВУ ч. 9: Даньків, Туркевич, І. Каменюк.

Другі збори відбулися дня 3 листопада, на яких вибрано Виконавчий Комітет до переведення протестаційного походу і віча. До комітету ввійшли: о. М. Кузів, голова; І. Пігуляк, заст. голови: І. Пігуляк, І. Пишняк; секретарі: дяковчит. Заяць, Г. Туркевич; Л. Залецький, касієр.

Пресова Комісія: о. Кузів, І. Пігуляк, адвокат Пишняк, Шеремета.

Потім рішено:

Протестаційний похід і віче мають відбутися **дня 2. грудня 1933 р.** Запрошуємо до участи в поході околичні громади разом з парохіями, братствами, товариствами і клюбами, як от з Обурн, Фултон, Ром, Геркімер, Ютика, Рочестер, Менчестер, Саєр, як теж поблизьких наших фармерів і ввесь український загал.

Збірка до походу буде **в другій годині пополудні коло Народного Дому,** 1317 Fayette Street.

Всі місцеві українські установи мають явитися зі своїми прапорами і з написами товариств чи братств. Кождий має мати на рукаві чорну перевязку на знак жолоби.

Позамісцеві товариства чи братства просимо прибути на час. Не вимагаємо від них жалібних відзнак, а лише написів з поданням місцевости.

Буде теж приготований живий образ знущань большевицьких над нашими братами. Кошти на покриття походу згодилися покрити всі місцеві українські установи до 18 листопада, що просимо виконати. Виконавчий Комітет взиває все громадянство місцеве й позамісцеве до солідарного протестаційного походу на день 2-го грудня 1933 р., в годині 2-гій пополудні.

Виконавчий Комітет Протестаційного Походу:

о. М. Кузів, голова; **Іван Пігуляк,** заступник голови; **Й. Заяць, Г. Туркевич,** секретарі; **Лука Залецький,** касієр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS PROTEST.

Adopt Resolution Expressing Disfavor of Soviet Recognition.

The voices of Ukrainians living in Cleveland today were added to those of other objectors to diplomatic recognition of the soviet union by the United States.

Ukrainians of this city, celebrating the short-lived Ukrainian independence yesterday in the heart of their colony on the West Side, adopted a resolution protesting against recognition in the name of 35,000,000 Ukrainians living in Russia. Dr. Luke Myshuha of the newspaper Svoboda, published in Jersey City, N. J., addressed the meeting, which took place in the Ukrainian National home.

(Cleveland News, November 13, 1933).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 23. жовтня помер нагло у шпиталі, злетівши нещасливо з 8-го поверха при чищеню вікон будинку, **Михайло** Жуковський, член Тов. Жеребецька Любов у Ню Йорку, Н. Й., від. 144 У. Н. Союза.

Покійний походив з міста Теребовлі, а прибув до Америки в 1911 році.

Покійний був свідомим і діяльним українським громадяном і Союзовцем. У згаданім товаристві повнив уряд секретаря, був скарбником Центрального Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку і предсідником одного із Шкільних Комітетів.

Останню прислугу віддано покійному дуже торжественно. Виступили: Тов. Жеребецька Любов, Центральний Комітет, Теребовельська Поміч, Юнія Чищення Шиб і багато приятелів.

Покійний полишив жінку і 5 дітей. Покійний числив усього 45 років життя.

Земля Йому пером.

—o—

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, жінка по бл. п. Михайлі Жуковськім, складаю щиро-сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного в сумі $1,000 по моїм покійнім чоловіку. Ці гроші мені і моїм дітям стали великою помічю у нещатю. Також щиро дякую урядникам і членам Тов. Жеребецька Любов і урядникам Центального Комітету і вікночистам і всім знакомим, котрі брали участь у похороні.

Текля Жуковська,
членица від. 144 У. Н. С.

ВІРШОПИСАМ.

Віршописи мої дорогії,
Читаю ваші „рими і мрії"
За „шевця", „кравця", „солонину",
Нераз аж ликаю слину.

Такі то ваші вірші смачнії,
Ах, віршописи добродії...
Не штука лиш „рими дібрати"
І славним „поетом" вже стати.

А штука слова сотворити,
Щоб могли людей захопити,
Щоб серця вогнем запалились,
А душі до ідей збудились.

Щоб маси на віршове слово
До діл всі були готові,
Бо слово огнистої ідеї всюди
Всі серця собі в людей здобуває.

Поет — це мрійник, про майно він не [мріє,
А слова про щастя і рай вершом сіє,
Бажає світ раєм для всіх створити,
Щоб кождому тут солодко було жити.

Поет не любить війни, різні і крови
Брутальних сил, до нищення готових,
Лише Спокій, Любов і Правду всюди,
Щоби любились усі, всі люди.

Поет — це голос таємної природи,
Яка людиною говорить до народу,
Поет — любитель добра, гонитель [злого;
От такого світ любить, такого.

Мало поетів, дуже мало...
А віршописів як з дощем впало,
І пишуть „рими", а редактори,
Перечитавши, аж стають хорі.

Дмитро Захарчук.

В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх усіх членів і членкиць, що наше Товариство є запрошене Тов. Любов в Котсвіл взяти участь у їх посвяченю американського прапора, яке відбудеться в неділю, 26 листопада, в годині 3-тій пополудни, в українській церкві на Чарлс ул. Проситься всіх членів прибути на означений час. — Мих. Пик, предс.; Антін Зубко, кас. В. Чернецький, секр.

Автор і накладник.

Ваша книжка незла, одначе вона повинна бути така, щоби її зрозумів кожний дурень.

Автор: А що в ній для вас було неясне?

НЕ ЗАБУДЬ!

Не забудь цих днів, слави і побід,
Як в полю маяли прапори,
Як з шумом лісів в бій йшов славний рід
З широкого Поділля, з вижин Чорногори.
Памятай, **за що і з ким бились ми,**
Не забудь **осінніх днів волі**
І повір: вийдемо з тюрми
До сонця з ворожої неволі.

Дм. Захарчук.

ПОЗІР! МІЛВОКІ, ВЕСТ АЛЛІС, РАСІН І ШИБОЙҐИН! ПОЗІР!

ВЕЛИКЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

:——::——: відбудеться :——::——:

ЗАХОДОМ ДВОХ ТОВАРИСТВ І ПАРОХІЇ В МІЛВОКІ, ВІС.,

В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ НА SCOTT STREET.

Початок в годині 6-тій ввечір. —— Вступ 25 центів.

Співати буде хор церковний під дір. Н. Ольшанського.

Святочні промови будуть виголошені місцевими і позамісцевими бесідниками.

Є обовязком всіх громадян місцевих і позамісцевих прибути на це свято численно та запротестувати проти московського-совітського варварства на Великій Україні. 273

Комітет.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.,
при участи укр. Парохії, всіх Товариств, Братств і Сестрицтв

:——::——: уряджує :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 26-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

ПАНАХИДА по поляглих борцях за волю України над уладженою в церкві могилою з промовою о. М. Лисяка, зараз по Службі Божій.

В годині 3-тій пополудни на Українській Гали

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

на котрім виступить ХОР БОЯН під управою п. Павловського. Деклямація панни Г. Гаврилко й другі.

Святочну промову виголосить п. Володимир Кедровський.

На це свято запрошується всіх громадян Перт Амбою і околиці, щоб гідно заманіфестувати проголошення Української Державности. 273,5

Комітет.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На боеву акцію.

Центральна Управа ОДВУ переслала через Обєднання $35 від відділу 14 в Оборн, Н. Й., які переслав секр. М. Курій.

Крім того $48.95 переслали слідуючі: Д. Стецик, Аллентавн, Па., від. 23 ОДВУ з членських вкладок $17.29; А. Мельник, Ню Брітен, Конн., з весілля гр. П. Керелейзи $10; І. Каменюк, Сиракюз, Н. Й., від. 9 ОДВУ з членських вкладок $12.25; Ст. Гарин, Гемпстед, Л. Ай., від. 38 ОДВУ з членських вкладок $6; П. Драпяк, Гартфорд, Конн., від. 5 ОДВУ з членських вкладок $3.50.

Гроші призначено на визвольну боротьбу.

КЛІВЛЕНД, О.

На визвольну боротьбу.

Дня 28 жовтня ц. р. громадяни Микола й Катерина Голдир справляли забаву в честь своєї донечки Юлії, котра покінчила шістнацять літ життя.

Підчас вечері учитель п. Стангрийчук забрав голос, і представив панночку Юлію як взорець для інших дівчат, бо Юлія є доброю Українкою на всіх ділянках громадської праці й належить до молодечої громади, до кружка танцюристів, до співацько-аматорського гуртка й є Січовичкою в дівочім відділі. Потім згадав про старий край, про Українську Військову Організацію, котра докладає всіх своїх змагань до визвольної боротьби свого нарроду, й сказав, що Юлія буде почуватись дуже щасливою, коли на її забаві зібрані гості спомянуть не лише словом, але й ділом та зложать бодай маленьку лепту для УВО.

На ці слова гості, хто скільки міг, жертвували. Присутні зложили на руки громадянки Лозінської по одному долярові: А. Стангрийчук, Лозінський, Левицький, Г. Кисіль, Е. Стахів, В. Пацьорка, пані Запаринюк, пані Пацьорка, панна Голдер, Олешкевич, М. Голдер і Й. Ґбур; по 50 ц. зложили: п. Садовський, пані Воробель, Бенді, І. Бабяк, П. Гладиш, Паньчкевич і Н. Н. Дрібними датками зібрано 95 центів, що зробило разом $16.45. Цю суму вислано до Обєднання з призначенням на визвольну боротьбу.

Михайло Левицький.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На Рідну Школу.

Через Обєднання переслано $9 як дохід з концерту „Лесі Укранки", влаштованого 24-го вересня 1933 товариством У. А. Горожанок. Гроші призначено на „Рідну Школу".

Олена Штогрин, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

На боеву акцію.

На весіллю п. Петра Керелейзи, президента Ліги Клюбів при українській православній церкві, зібрано на боеву акцію $10, котрі переслано через Централну Управу ОДВУ до Обєднання.

Це перша збірка в Ню Брітен з такої забави, як весілля.

Присутний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На боеву акцію.

Дня 30. липня ц. р. відбулося весілля п. Михайла Смеркла з панною Оленою Блосков у Пасайку, Н. Дж. Підчас весільної забави гр. М. Близнак побажав молодій парі найкращих успіхів на дорозі їхнього подружого життя, а всім присутним гостям гучної забави, при тім попросив гостей, щоби при нинішній забаві не забували за старий край і зложили свої жертви.

Під проводом п. Сергія Віньярського з Петерсону, Н. Дж., переведено збірку, котра принесла $8.40, котрі переслано на визвольну боотьбу (УВО) через Обєднання.

М. Близнак.

АЛЕНТАВН, ПА.

З весілля на інвалідів.

Наші поважні громадяни, Іван і Текля Заяць, женили свого сина Михайла й з того приводу влаштували гарну родинну забаву, на якій, як пристало на Українців, не забуто й за Рідний Край. Громадянка Марія Рудакевич згадала за наші національні брилянти, себто за Січових Стрільців, що піднесли український прапор і своїми жертвами крови прославили імя України по цілім світі. Щоби вшанувати їх память, переведено збірку на допомогу нашим інвалідам, себто тим, що вийшли каліками з боротьби за наше визволення. Жертвували по $1: І. Заяць, М. Заяць, Д. Рудакевич, В. Ярема, С. Сідловський, І. Шурин. По 50 центів: Марія Рудакевич, М. Худоба, І. Рудакевич, Л. Хома, В. Клемань, Д. Турчин, А. Шурин. По 25 центів: В. Катулька і Пекар. Разом зібрано $10, які відіслано до Обєднання.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краєвою українською пресою). (22)

СЕМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Вартісні, чи безвартісні інформації?

Свідок Рудольф Радонь, пшодовнік слідчої поліції у Львові, колишній підвладний Чеховського, брав участь у вступному слідстві після вбивства Голувка. Барановського знав; про те, що він був конфідентом поліції, догадувався вже давно. Мав навіть певність щодо того, бо інформації, які діставала поліція, могли походити лише від Барановського. Барановський був поганим конфідентом. Доказати це хоче свідок пригадкою справи замаху на Східні Торги. Барановський казав слідкувати за Шевчуком і відтягнув у його сторону агентів, що слідкували за Бідою. Шевчука мали на оці в день і ночі, тимчасом замах був виконаний іншими руками. Колиб не Барановський, гадає свідок — булиб схопили Біду на гарячім учинку. Чеховський не довіряв Барановському і сам підписав наказ арештувати Барановського. Чи з Бідою Барановський контактувався — не знає. Не вірить, щоби Барановський казав Чеховському про револьвер, з якого у Трускавці згинув Голувко, бо Чеховський „любив гроші" і не був би зрікся нагоди заробити нагороду 10,000 злотих.

Предс.: Чи ви знаєте поголоску, що Чеховський був на услугах ОУН? Що можете сказати про це?

Свідок не може про це нічого певного сказати.

Радонь називає в одному місці Барановського „Ромцьо". Це викликує сміх на салі: воно вказує, що Радонь і Барановський були справді дуже добрі знайомі...

Обор. д-р Рогуцький цікавиться особою Гнатова, але Радонь заявляє, що про це міг би більше оповісти Барановський.

Барановський дійсно вияснює, що про Гнатова повідомив негайно Чеховського й Івахова, знав про нього також Білевич. Він вказував виразно на особу Михайла Гнатова, а щодо імени (Петро) — то лише в першім моменті помилився. Чому Гнатова не арештували, так, що Гнатів міг утекти — Барановський не знає.

Обор. д-р Крайценавер стверджує, що нпр. сам акт обвинувачення признає, що Барановський видав Коссака і дістав за це нагороду. Це не було, як каже Радонь, „вода"; це була поважна прислуга.

Обор. д-р Ст. Шухевич питає Радоня, хто всипав Дацишина і Максимюка (справа нападу під Бібркою).

Радонь упевняє, що Дацишин сам всипався (через недискрецію перед служницею), а потім він, Дацишин, засипав Максимюка. Хто вказав кривку Дацишина — Радонь „не знає".

(Далі буде).

Гелен Велшаймер.

ЇЇ ДЕНЬ.

Вставши найраньше, зварила снідання,
Помила горнятка і тарілки,
Убрала діти і упевнилась,
Чи не помішались їм панчішки.
Прочесала їм головки, застелила ліж-
[ка
І вислала їх надвір гратись.
Поскладала порозкидувані їх забавки
Тай з книжками мусіла упоратись.
Вичистила крісла, вимила сходи,
Прасувала годину, чи дві,
Напекла тісточок і пирогів,
Пізніше зробила дриглі.

Телефон дзвонить без перестанку,
Таксамо від дверей дзвінок,
Хлопчик упав і зранив на нозі палець,
А тут з біллям приїхав „трок".
Попіднимала вона ковбки, полатала
[панчохи.
Потім залізну піч почорнила,
(Циганський рід щасливий!
Натура безжурністю їх нагодила).
А як муж вернувся в шестій,
Каже до неї: „Я завидую тобі!
Сидиш цілісенький день в хаті
І дармуєш собі!"

Переклав з "Philadelphia Record" для своєї жінки **Волод. Сегінь.**

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

(97).

1-97

На сході ще не показувалися навіть перші признаки сходячого сонця, коли довгий ряд вояків підкрадався до міста А люру. Їх пляни були добре оброблені; здавалося, що ніщо не може спричинити їм невдачу. Таден мав прийти зі своїми військами з північного заходу. Тарзан з кількома людьми мав увійти в святиню через тайний вхід, відомий тільки йому, а Джадон з найбільшим числом вояків мав атакувати брами палати.

Тарзан, ведучи свій маленький відділ, посувався крадьком крутими долинами Алюру, поки не дійшов до тайного входу. Входу ніхто не стеріг. Він засвітив смолоскип, щоб облекшити дорогу своїм товаришам. Усе здавалося в порядку. Але часто й найкращі пляни провалюються. Тарзан, ідучи вперед, так горів бажанням побороться з ворогом, що дістався на вищі коридори далеко поперед своїх людей. Як він звертався в кімнати найвищого жерця, то побачив, що хтось інший увійшов туди перед ним.

Мущина, котрого бачив Тарзан, напів тягнув, напів ніс постать жінки. На своє превелике здивування Тарзан негайно пізнав у звязаній бранці ту, про котру він думав, що спочиває безпечна в палаті Джадона. Вояка, котрим був ніхто інший, як Пансат, побачив Тарзана в ту саму хвилю, як цей побачив його. Він почув неначе звіриний гаркіт, що добувався з грудей Тарзана, як Тарзан кинувся вперед, щоби вирвати жінку з рук Пансата і пімститися на ньому.

На другім боці коридора від Пансата, котрий був перебраний за вояка, був вхід до меншої кімнати. В цю кімнату вскочив Пансат, волочучи за собою жінку. Зараз за ним гнався Тарзан. Він уже покинув свій смолоскип та виняв довгий ніж, що колись належав до його батька. Як загонистий бик, він кинувся в кімнату за Пансатом, але, як заслона запала, він олинився в повній темноті. За ним роздався легкий сміх клпн.